

**OLLSCOIL NA hÉIREANN, GAILLIMH
DÁMHA NA nDÁN AGUS AN LÉINN CHEILTIGH**

SCOIL NA GAEILGE

Scrúduithe an tSamhraidh 1999
An Dara Bliain

Páipéar 1: NG 219

Alan Titley
Mícheál Mac Craith
Cáit Ní Dhomhnaill
Michelle NicLeòid

Trí huaire an chloig a cheadófar.

Trí cheist le freagairt: **ceist amháin as Roinn A agus dhá cheist as Roinn B.** Freagarleabhar ar leith do gach Roinn.

Roinn A

AISTE (Creidmheas 1)

1. Ní fiú na nuachtáin a cheannacht faoi láthair!
nó
2. Ní hionann i gcónaí iriseoir ionraic agus iriseoir maith.
nó
3. An euro agus an charthanach i gcoimhlint le chéile i gcroí mhuintir na hÉireann inniu?
nó
4. Cá bhfuil an té ar mhaith leis a bheith ina pholaiteoir faoi láthair?
nó
5. Nach mbíonn a bhrionglóid féin ag gach duine againn?

Roinn B

GAEILGE NA hALBAN (Creidmheas 1.0) (Freagarleabhar ar leith don Roinn seo)

Freagair ceist 1 (50 marc) agus ceann amháin de cheisteanna 2-4 (50 marc).

1

(a) Cuir Gaeilge na hAlban ar na habairtí seo a leanas:

- (i) Good morning, I am the teacher. Are you the Gaelic class?
- (ii) She has a big black dog, but I have a small white cat. They are eating just now.
- (iii) What do you want? I want a cup of coffee. It is cold today.
- (iv) Where is Mary? She is upstairs; she is reading a book.
- (v) Are you awake? Yes, I woke at 8 o' clock.
- (vi) Did you walk home? No, I had the car.
- (vii) We will be in Edinburgh next year. Will you?
- (viii) I was a nurse, but I didn't enjoy the work.
- (ix) I will drink a lot tomorrow. I am going to the cèilidh.
- (x) He has a cold and he isn't at school today.

[30 marc]

(b) Aistrigh go cruinn na frásanna seo go Gaeilge na hAlban. Tabhair aird faoi leith ar inscne na n-ainmfhocal.

banca (m)	<i>bank</i>	baile (m)	<i>town</i>
pìob (f)	<i>pipe</i>	feòil (f)	<i>meat</i>
pòrt-adhair	<i>airport</i>	caileag (f)	<i>girl</i>
craobh (f)	<i>tree</i>	ministear (m)	<i>minister</i>
bòrd (m)	<i>table</i>	balach (m)	<i>boy</i>

(i) the small bank

(ii) the big pipe

(iii) at the airport	(iv) on the tree
(v) under a table	(vi) through the town
(vii) with the meat	(viii) the girl's coat
(ix) the minister's son	(x) behind the boy
- [10 marc]

(c) Aistrigh an sliocht seo a leanas go Gaeilge nó Béarla.

'S ann à Glaschu a tha Màiri. 'S e tidsear a tha innte. Bidh i a' teagasg ceòl. Tha i ag obair ann an sgoil bheag anns an Eilean Sgitheanach. Is toil leatha seinn agus dannsa. Bidh i a' seinn òrain Ghàidhlig aig a' chèilidh anns a' bhaile an ath-oidhche. Thèid i ann anns a' chàr aice agus chan òl i càil ach còc. Fàgaidh i an taigh aig leth uair an dèidh ochd. Sheinn i ann an taigh-òsta an t-seachdain seo a chaidh agus chòrd sin rithe.

[10 marc]

2. (i) Déan trácht ar ríocht Dhál Riada idir 300 agus 700 AD.
nó
(ii) Deirtear gur athraigh Maolcholm Ceannmór agus a bhean chéile, an Bhanríon Mairéad, dearcadh cultúrtha na hAlban. Cad is ciall leis an tagairt seo?
- 3 (i) Cad a thaispeánann véarsaíocht sa seachtú haois déag, nó san ochtú haois déag nó sa naoú haois déag faoi chultúr na hAlban Gaelaí? Pléigh i gceann amháin nó dhá cheann de na samplaí seo: na hamhráin luaidh, Moladh Ben Dobhrainn, nó amhráin Mhàiri Mhòr.
nó
(ii) Cad é an comhghaol atá idir ceol agus véarsaíocht i gceann amháin nó dhá cheann de na samplaí seo a leanas: na hamhráin luaidh, Moladh Ben Dobhrainn, na hamhráin le Màiri Mhòr.
- 4 (i) Déan cur síos ar na téamaí is tábhachtaí san fhilíocht a léigh tú le Ruairidh MacThòmais.
nó
(ii) Déan cur síos ar na téamaí is tábhachtaí san fhilíocht a léigh tú le Somhairle MacGill-Eain.

[50 marc]